Etyka w pracy naukowej i ochrona własności intelektualnej

Karta opisu przedmiotu (sylabus)

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Szkoła Doktorska	**Cykl dydaktyczny** 2019/2020
Specjalność -	**Kod przedmiotu** UEPSDS.6100.13119.19
Jednostka organizacyjna UEP	**Język wykładowy** Polski
Poziom kształcenia III stopień	**Obligatoryjność** Obowiązkowy
Forma studiów stacjonarne	**Blok zajęciowy** Blok 0
Profil kształcenia ogólnoakademicki	

Osoba odpowiedzialna za treść sylabusa	Zenon Foltynowicz

Okres Semestr 5	**Forma zaliczenia** Zaliczenie **Forma prowadzenia i godziny zajęć** • Uczestnictwo w wykładach: 12	**Liczba punktów ECTS** 1

Cele uczenia się dla przedmiotu

C1	Przekazanie podstaw wiedzy z zakresu refleksji etycznej nad praktyką naukową. Rozwój etyczno-metodologicznej samoświadomości oraz etyki zawodowej badacza
C2	Wyeksponowanie znaczenia społecznej odpowiedzialności za przyjętą perspektywę poznawczą, wybór dziedziny przedmiotowej, dobór metod oraz społeczno-gospodarcze konsekwencje uzyskanych rezultatów poznawczych. Uświadomienie zagrożeń związanych ze współczesnymi problemami komercjalizacji badań naukowych oraz patologiami środowiska akademickiego
C3	Zaznajomienie studentów z podstawowymi zasadami prawa własności intelektualnej w Polsce i w skali międzynarodowej
C4	Kształtowanie świadomości posiadanych praw autorskich i zasad ochrony własności intelektualnej

Wymagania wstępne

1. Podstawy wiedzy z zakresu etyki ogólnej oraz metodologii nauk 2. zapoznanie się z: Zarządzenie Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu w sprawie Regulaminu korzystania z wyników prac intelektualnych powstałych na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy			
W1	zna podstawowe wartościowania etyczne związane z praktyką badawczą oraz rozpoznaje wagę odpowiedzialności badacza za tworzone systemy wiedzy i konsekwencje ich stosowania w praktyce społeczno-gospodarczej	K3_W02, K3_W04, K3_W05	Esej / referat
W2	scharakteryzować normy i reguły tworzące etykę zawodową, zna treść kodeksów etycznych oraz identyfikuje patologie środowiska akademickiego	K3_W02, K3_W04, K3_W05	Esej / referat
W3	zna i rozumie podstawowe formy ochrony własności intelektualnej i przemysłowej	K3_W02, K3_W04	Przeprowadzenie badań
W4	zna i rozumie zasady praw autorskich i zasady ochrony własności intelektualnej i przemysłowej	K3_W02, K3_W05	Przeprowadzenie badań
Umiejętności			
U1	Student potrafi przestrzegać normy i reguły etyczne postępowania badawczego oraz dokonuje oceny ważności i istotności wiedzy naukowej z punktu widzenia nadrzędnych celów społecznych	K3_U01, K3_U02	Esej / referat
U2	Student potrafi ocenić działania uczestników praktyki badawczej ze względu na respektowane normy i reguły etyczne oraz analizuje przyczyny występowania praktyk nagannych w społeczności badaczy	K3_U01, K3_U02	Esej / referat
U3	potrafi rozróżniać podstawowe formy ochrony własności intelektualnej i przemysłowej	K3_U01, K3_U02	Przeprowadzenie badań
U4	potrafi sporządzić raport z tematycznego przeszukiwania baz patentowych	K3_U01, K3_U02	Przeprowadzenie badań
U5	potrafi stosować reguły dozwolonego użytku w praktyce w zakresie praw własności przemysłowej i intelektualnej	K3_U01, K3_U02	Przeprowadzenie badań
Kompetencji społecznych			
K1	jest gotów dbać o zachowanie i utrwalanie wysokiego poziomu etyki zawodowej oraz jest wrażliwy na dobro badanych osób, przedsiębiorstw, lokalnych społeczności i środowiska przyrodniczego	K3_K01, K3_K02, K3_K03	Esej / referat
K2	jest gotów przestrzegać zasady ponoszenia przez badaczy odpowiedzialności za tworzoną wiedzę i konsekwencje jej stosowania w praktyce społeczno-gospodarczej oraz przeciwdziała nieetycznym zachowaniom przedstawicieli środowiska akademickiego	K3_K01, K3_K02, K3_K03	Esej / referat
K3	jest gotów korzystać z baz patentowych	K3_K01, K3_K02, K3_K03	Przeprowadzenie badań

K4	jest gotów stosować zasady ochrony własności intelektualnej w etycznym prowadzeniu działalności naukowej i gospodarczej	K3_K01, K3_K02, K3_K03	Przeprowadzenie badań

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Cele kształcenia dla przedmiotu	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Etyka ogólna i etyka zawodowa. Dylematy postępu naukowego (destrukcyjne konsekwencje wdrażania niektórych osiągnięć nauki). Technologiczna (władcza moc nauki, sterowanie światem społecznym) i kulturotwórcza funkcja nauki. Odpowiedzialność badacza za dobro wspólne	C1, C2	W1
2.	Nadrzędne normy/ wartości poznawcze: „prawda”, prawomocność, adekwatność poznawcza, moc wyjaśniająca oraz normy/wartości instrumentalne: krytycyzm, obiektywizm, rzetelność, neutralność aksjologiczna, koherencja, konkluzywność, prostota, uczciwość, godność. Reguły metodologiczne: poprawność logiczna, zasady wnioskowania, sposoby uzasadniania (weryfikacja i falsyfikacja) wypowiedzi naukowych	C1, C2	W1, U1, K1
3.	Odpowiedzialność badacza za przyjętą perspektywę poznawczą (założeniowość nauki odnośnie do „natury” świata społeczno-gospodarczego i „natury” człowieka), wybór przedmiotu i metod badań, ustaleń definicyjnych, sposób kategoryzacji oraz interpretacji danych	C1, C2	W2, U1, K1
4.	Etyczne zasady i konsekwencje stosowania procedur badawczych (wywiad, grupy focusowe itd.) i sposobów pozyskiwania danych (eksperyment, obserwacja, badania terenowe itd.).	C1, C2	W1, W2, U1, U2, K1, K2
5.	Kodeksy etyczne: Dobre obyczaje w nauce, Dobra praktyka badań naukowych, Dobre praktyki w szkołach wyższych, Kodeks Etyczny Amerykańskiego Stowarzyszenia Socjologicznego, Kodeks postępowania w dziedzinie badań rynkowych i społecznych itd.	C1, C2	W1, W2, U1, U2, K1, K2
6.	Dylematy finansowania badań naukowych (komercjalizacja badań naukowych i komercjalizacja wyników badań naukowych). Dylematy i deficyty moralne. Patologie środowiska naukowego: nierzetelność, tzw. „honorowe” współautorstwa, plagiat, kryptoplagiat, autoplagiat, konflikt interesów	C1, C2	W1, W2, U1, U2, K1, K2
7.	Rola ochrony własności przemysłowej i intelektualnej oraz wynikające z niej korzyści dla nauki i przedsiębiorców	C3, C4	W3, W4, U3, U5, K1, K2, K4
8.	Ochrona własności intelektualnej na gruncie konwencji międzynarodowych. Administracyjna ochrona własności.	C3, C4	W3, W4, U3, U5, K2, K4
9.	Uzyskanie ochrony prawnej na wynalazki, wzory użytkowe, przemysłowe, znaki towarowe i oznaczenia pochodzenia w Polsce oraz Europie.	C3, C4	W3, W4, U3, U4, U5, K2, K3, K4

10.	Źródła informacji patentowej i badania patentowe	C3, C4	W3, W4, U3, U4, U5, K2, K3, K4
11.	Zarządzanie produktem poprzez krajobraz patentowy	C3, C4	W3, W4, U2, U3, U4, U5, K3, K4
12.	Prawo autorskie. Prawo autorskie a internet. Dozwolone korzystanie i obrót prawami autorskimi	C3, C4	W1, W2, W4, U1, U2, U5, K1, K2, K4

Literatura

Obowiązkowa

1. Ajdukiewicz, K., 1957, O wolności nauki, Nauka Polska, nr 3.
2. Babbie, E., 2007, Badania społeczne w praktyce, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
3. British Sociological Association, 2017 https://www.britsoc.co.uk/media/24310/bsa_statement_of_ethical_practice.pdf
4. Ethics for researches. European Comission, 2013, c.europa.eu/research/participants/data/ref/fp7/89888/ethics-for-researchers_en.pdf
5. Poradnik wynalazcy. Procedury zgłoszeniowe w systemie: krajowym, europejskim, międzynarodowym pod red. A. Pyrży. Urząd Patentowy RP, Warszawa 2008
6. Kondrat M., Deresz-Lichańska H., Własność przemysłowa w Unii Europejskiej. Poradnik – Znaki towarowe, patenty, SPC, wzory przemysłowe, oznaczenia geograficzne. Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr Sp. z o.o., Gdańsk 2004o.o.,
7. Miklasinski Z. Prawo własności przemysłowej – komentarz Urz. Patentowy Warszawa 2001
8. Jyż G., Szewc A. Prawo własności przemysłowej – komentarz CH Beck 2010
9. Domańska-Baer A., Suchoń A., Ochrona własności intelektualnej. Wybrane zagadnienia prawne. Wyd. Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, 2013

Zalecana

1. Cygan Z., Wojtczak J., Polityka patentowa. Strategia proinnowacyjna i ochrona własności przemysłowej przedsiębiorstwa. Instytut Technologii Eksploatacji. Radom 1997.
2. Dobre obyczaje w nauce. Zbiór zasad i wytycznych, 1994, Komitet Etyki w Nauce przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, Warszawa
3. Domańska-Bear A., Co pracownik i student szkoły wyższej o prawie autorskim wiedzieć powinien (informator dla pracowników i studentów szkół wyższych), MEN, Warszawa, 1997
4. Etyczne aspekty badań społecznych, 2005, red. Zamiara, K., Człowiek i Społeczeństwo t. XXIV, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań.
5. Lisiecka K., Zioło K., Lebda-Wyborna A., Zarządzanie własnością intelektualną w środowisku akademickim (materiały szkoleniowe), AE Katowice, 2009
6. Problemy prawa znaków towarowych pod red. J. Barty. Uniwersytet Jagielloński, Prace Instytutu Prawa Własności Intelektualnej, zeszyt 86, Zakamycze 2004.
7. Vasina S., Domańska-Baer A., Literatura patentowa jako źródło informacji w pracach naukowych, badawczych i działalności innowacyjnej, MENiS, Kraków 2002.

Informacje rozszerzone

Metody nauczania:

Wykład z prezentacją multimedialną, Dyskusja, Analiza przypadków, Rozwiązywanie zadań

Metody nauczania	Sposób zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
Wykład	Esej / referat, Przeprowadzenie badań	1. Esej: etyka badań rozprawy studenta. 2. Sporządzenie raportu z tematycznego przeszukiwania baz patentowych

Rozliczenie punktów ECTS

Forma aktywności studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane aktywności**	
Uczestnictwo w wykładach	12	
Przygotowanie referatu	16	
Konsultacje z prowadzącym/i zajęcia	2	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30	**ECTS** 1.0
Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela	**Liczba godzin** 14	**ECTS** 0.5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
K3_K01	jest gotów do krytycznej analizy dorobku naukowego w ramach danej dyscypliny naukowej, w tym swojego wkładu w jej rozwój
K3_K02	jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych badacza, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
K3_K03	jest gotów do podtrzymywania i rozwijania etosu środowisk badawczych, w tym: prowadzenia badań w sposób niezależny i respektowania zasady publicznej własności wyników działalności naukowej, z uwzględnieniem zasad ochrony własności intelektualnej
K3_U01	potrafi wykorzystać wiedzę do twórczego zidentyfikowania, formułowania i innowacyjnego rozwiązania problemów naukowych, a w szczególności: zdefiniować cel i przedmiot badań, sformułować hipotezę, rozwijać metody i narzędzia badawcze i je twórczo stosować, interpretować i wnioskować na podstawie wyników badań naukowych
K3_U02	potrafi krytycznie analizować i oceniać wyniki badań naukowych i ich wkład w rozwój nauki
K3_W02	zna i rozumie metodologię prowadzenia badań naukowych w stopniu pozwalającym na formułowanie i rozwiązywanie problemów badawczych za pomocą metod i narzędzi badawczych właściwych dla danej dyscypliny naukowej
K3_W04	zna i rozumie ekonomiczne, prawne i etyczne uwarunkowania prowadzenia działalności naukowej, podstawowe zasady transferu wiedzy do sfery gospodarczej i społecznej oraz komercjalizacji wyników działalności naukowej i know-how związanego z tymi wynikami, a także zasady upowszechniania wyników działalności naukowej, w tym w trybie otwartego dostępu
K3_W05	zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji